

OBSAH

Pavoukovci České republiky	2
Rod <i>Iberina</i> (Hahniidae)	3
„Divnej <i>Pholcus</i> “ v Brně	5
Druhý dodatek ke Katalogu pavouků České republiky a k červenému seznamu; druhy objevené v letech 2008–2020	6
Jak je to s prvnálezem křížáka <i>Neoscona adianta</i> v Česku?	14
Jak jsem přišel k výjimečnému nálezu	15
<i>Drassyllus vinealis</i> (Kulczyński (1897) a <i>Erigonoplus foveatus</i> (Dahl, 1912) na svahu u řeky Ohře	17
Pazora slíďákovitá opět v České republice	19
Mravenci na vláknech	23
Hrabalky (Pompilidae) – specialisté na lov pavouků X: rod <i>Priocnemis</i>	26
Česká bibliografie	28
Britská bibliografie – The Newsletter 152 a 153	31
Pokyny pro autory	32

PAVOUKOVCI ČR**Pavoukovci České republiky**

Arachnids of the Czech Republic. Spiders *Episinus maculipes* Cavanna, 1876 and *Zoropsis spinimana* (Dufour, 1820) are new records for the Czech Republic. *Iberina montana* Simon, 1875 is deleted from the checklist of Czech spiders. Up to 10.7.2022, we included 884 spider species in the arachnofauna of the Czech Republic.

Novými druhy pavouka pro Českou republiku je:

- snovačka skvrnonohá ***Episinus maculipes*** Cavanna, 1876, Podmolí, Hajka, NP Podyjí, zemní past 1.6.–1.7.2021, 1 ♂, leg., det. & coll. T. Krejčí.
- pazora slíďákovitá ***Zoropsis spinimana*** (Dufour, 1820), Brno, 29.5.2019, 1 ♀, observ. M. Prudek, det. P. Dolejš (foto, viz Pavouk 46), další nálezy v samostatném článku v tomto čísle.

Z našeho seznamu druhů naopak vypadává *Iberina montana* Simon, 1875 (více v samostatném článku v tomto čísle).

K 8.7.2022 čítá seznam ČR 884 druhů pavouků.

Taxonomické změny:

Hypsocephalus pusillus (Menge, 1869) – nyní *Staveleya pusilla* (Menge, 1869)

Chthonius fuscimanus (Simon, 1900) – nyní *Ephippiochthonius fuscimanus* (Simon, 1900)

Ch. tetrachelatus (Preyssler, 1790) – nyní *Ephippiochthonius tetrachelatus* (Preyssler, 1790)

Ondřej Machač

Rod *Iberina* (Hahniidae)

The genus *Iberina* (Hahniidae). *Iberina montana* is deleted from our species list, we have no valid record of a female. Up to 30. June 2022, we included 883 spider species in the arachnofauna of the Czech Republic.

Roku 2014 jsme do trubkové pasti umístěné poblíž Vysokého Mýta prvně lapili drobnoukou příčnatku *Iberina microphthalma* (viz RŮŽIČKA & DOLANSKÝ 2016). V té době to byl sedmý nález na světě. Posléze jsme chytili i tenkrát neznámého samce. Následně nám velmi početný materiál samců i samic (více než 90 exemplářů!) dodali kamarádi entomologové, kteří také sbírají trubkovými pastmi, z Českého středohoří, a dokonce i ze Slovenska. Bylo třeba udělat v rodu *Iberina* pořádek. Druhů je v rodu pouze pět, ale jsou velmi drobné, mají složité genitálie, špatně se to mikroskopuje, fotografuje, kreslí. Však mi Ambros Hänggi k žádosti o zapůjčení materiálu napsal: „S jejich určováním jsem měl vždycky potíže.“ Trvalo osm let, než jsem se v tom jakž takž vyznal (RŮŽIČKA 2022).

Kromě synonymie *Iberina caeca* Georgescu & Sarbu, 1992 = *Iberina microphthalma* (Snazell & Duffey, 1980) jsem zjistil pozoruhodné skutečnosti o dvou druzích, které jsme u nás nepovažovali za vzácné (BUCHAR & RŮŽIČKA 2002). *Iberina montana* se nám jevila býti běžnější než *I. difficilis*, na současných mapách* je její výskyt vyznačen v 19 polích faunistického mapování, zatímco výskyt *I. difficilis* pouze v devíti polích faunistického mapování. Jak jsme k tomu došli? No – to je nadmíru zajímavé!

HARM (1966) popsala druh *Hahnia difficilis* na základě jediné samice a jediného samce, které našla ve sbírce M. Dahlové s lokalizací pouze: „Tschechoslowakei“. Samice mají výrazně odlišnou vulvu, ale pro samce uvádí Harmová v klíči pouze jediný znak: femur makadla ventrálně se třemi mohutnými trny ... *montana*; femur bez černých trnů ... *difficilis*. HEIMER & NENTWIG (1991) to od ní převzali. Upnuli jsme se na to. Samců je v materiálu více. Co mělo ventrálně na femuru makadla tři trny, to jsme určovali jako *I. montana*.

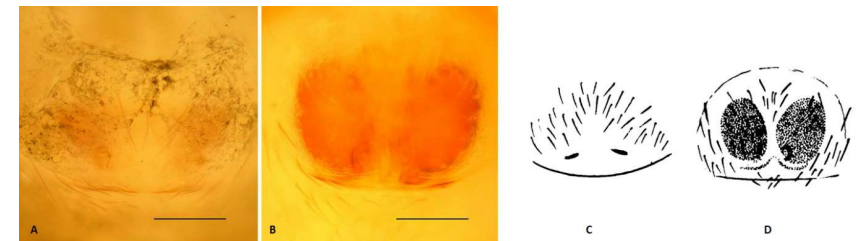
Jenže já pak chtěl revidovat veškerý materiál z naší republiky, pořídit preparáty, fotografie. A nemohl jsem sehnat samici *I. montana*. Zjistil jsem, že ve vzorcích, kde byli pohromadě samci i samice a samice patřily podle vulvy jasně ke druhu *I. difficilis* (tucet takových vzorků jsem měl), měli samci ventrálně na femuru makadla tři trny. Nevyhnutelně jsem dospěl k závěru, že Harmová měla jediného samce, který měl ty trny olámané, a ona to přehlédla. Ve skutečnosti je to tak, že u všech druhů rodu *Iberina* mají samci ventrálně na femuru makadla silné trny. Nenašel jsem žádný znak, podle kterého by bylo možné odlišit samce druhů *I. montana* a *I. difficilis*. Mám tedy za jasnou determinaci takovou, kde jsou v materiálu i samice. No a z našeho území jsem žádnou samici *I. montana* neviděl. **Pokládejme tedy zatím všechny dosud hlášené nálezy těchto dvou druhů za *I. difficilis*.**

Člověk to potřebuje vidět na vlastní oči. Když jsem si materiál *I. montana* půjčil z Německa a ze Švýcarska, viděl jsem, že velký rozdíl mezi stavbou vulvy mezi těmi dvěma druhy se promítá i do vzhledu epigyny. Receptakula druhu *I. difficilis* jsou od sebe vzdálena o více, než je jejich průměr, žádná sekundární receptakula nejsou vidět. Receptakula druhu *I. montana* jsou od sebe vzdálena o méně, než činí jejich průměr, a před nimi jsou ještě jasně ohraničená sekundární receptakula (RŮŽIČKA 2022). Na epigyně *I. difficilis* je toho vidět pramálo, receptakula prosvítají velmi málo, mezi nimi je široký, bledý prostor (obr. 1A). Oproti tomu epigyna *I. montana* je výrazná, jasně prosvítající receptakula jsou velká, dobře ohraničená, mezi nimi je pouze úzký prostor (obr. 1B). Jednoduchou pérovkou to velmi výstižně zachytil již MILLER (1971), však si to porovnejme (obr. 1C a D). Takže Miller měl samici *I. montana*? Ano, měl. Jeho klíč byl klíčem zvířeny Československa. Samice, podle které obrázek kreslil, je uložena v Národním muzeu (NMP: P6A-755/120). Pochází ze Slovenska, z Malé Fatry.

Druh *I. montana* musíme ze soupisu našich druhů vyškrtnout. Nemáme žádný doklad o jeho výskytu na našem území. Naše arachnofauna tak čítá 883 domácích a zdomácnělých druhů pavouků.

Vlastimil Růžička

- BUCHAR J. & RŮŽIČKA V. 2002: *Catalogue of spiders of the Czech Republic*. Peres, Praha, 351 pp.
HEIMER S. & NENTWIG W. (eds) 1991: *Spinnen Mitteleuropas: ein Bestimmungsbuch*. Verlag Paul Parey, Berlin & Hamburg, 543 pp.
HARM M. 1966: Die deutschen Hahniidae (Arach., Araneae). *Senckenberg. biol.* **47**: 345–370.
MILLER F. 1971: *Řád Pavouci – Araneida*. In DANIEL M. & ČERNÝ V. (eds), *Klíč zvířeny ČSSR IV*. ČSAV, Praha, pp. 51–306.
RŮŽIČKA V. 2022: A review of the spider genus *Iberina* (Hahniidae). *Zootaxa* **5133** (4): 555–566.
RŮŽIČKA V. & DOLANSKÝ J. 2016: Catching of spiders in shallow subterranean habitats in the Czech Republic. *Arachnol. Mitt.* **51**: 43–48.
* <https://www.arachnology.cz/>

Obr. 1: Epigyna. A, C – *Iberina difficilis*; B, D – *Iberina montana*. A – Obecnice, Česko; B – Malá Fatra, Slovensko (foto V. Růžička). C, D – převzato (MILLER 1971)

„Divnej *Pholcus*“ v Brně

Ve dnech 9. a 10.2.2022 jsem ve skladu firmy Wistron v Brně-Slatině narazil na dva kusy třesavky s podivným zadečkem výrazně lichoběžníkovitého tvaru (samici a mládě; obr.). Popravdě už jsem si tam jednoho takového kusu všiml někdy koncem roku 2021, ale nedocvaklo mi hned, že to je něco nového, prostě „divnej *Pholcus*“. Tentokrát jsem ale zbystřil a pavouky odchytil. Jde o třesavku kosmopolitní, *Crossopriza lyoni* (Blackwall, 1867). Nepodařilo se mi dohledat nález tohoto druhu u nás z dřívější doby, takže to je možná prvotina.

23.3.2022 jsem na opačné straně skladu našel ještě jednoho juvenilního jedince, kterého dochovávám v naději, že by to mohl být samec, kterého ještě nemám vyfoceného.

Vzhledem k tomu, že firma Wistron dováží z Asie komponenty pro výrobu serverů, tak je původ těchto pavouků asi jasný. Krom *C. lyoni* se ve skladu nachází *Holocnemus pluche* (nalezen jeden kus), *Steatoda triangulosa* a již vzpomínaný *Pholcus phalangoides*, oba tyto druhy hojně.

Radek Šich

Obr.: Samice *C. lyoni* z Brna (foto R. Šich)

Druhý dodatek ke Katalogu pavouků České republiky a k červenému seznamu; druhy objevené v letech 2008–2020

Second supplement to the Catalogue of Spiders of the Czech Republic and to the Red List of Czech spiders; species discovered in 2008–2020. ŘEZÁČ et al. (2021) reported 47 species newly discovered in Czechia. The aim of this contribution is to add their ecological characteristics so that they can also be used as bioindicators for ecological evaluations and in nature protection. In addition, former incorrect usage of categories LC (least concern) and ES (ecologically sustainable) by ŘEZÁČ et al. (2015) is substituted by categories NT (near threatened) and LC (least concern), respectively.

Pro Českou republiku máme k dispozici tři významné knižní publikace: klíč pavouků (MILLER 1971), katalog pavouků (BUCHAR & RŮŽIČKA 2002) i fotografický atlas pavouků (KŮRKA et al. 2015). Na katalog, který shrnoval veškeré naše vědomosti o pavoucích získané do konce roku 2000, navázal první dodatek, který shrnoval naše vědomosti z let 2001–2007 (RŮŽIČKA & BUCHAR 2008). Následoval moderní červený seznam druhů (ŘEZÁČ et al. 2015) a článek shrnující veškeré naše vědomosti o nových druzích pavouků zjištěných u nás v letech 2008–2020 (ŘEZÁČ et al. 2021). Tento článek hodnotí nové nálezy v širším kontextu změn evropské fauny, ale nám dobře poslouží coby druhý dodatek k soupisu našich druhů pavouků.

Zdá se, že poznání původní fauny pavouků se v České republice blíží ke kompletnosti. Ze 47 nově zjištěných druhů lze pouze jednu třetinu považovat za původní faunu. Zbytek druhů se u nás pravděpodobně objevil nově. Polovina těchto nových přistěhovalců jsou teplomilné druhy, které v současnosti, patrně vlivem globálního oteplování, expandují na sever. Druhá polovina jsou pak subtropické a tropické druhy zavlečené do vyhříváných budov. Pouze tři druhy byly zavlečené do přírodních biotopů, z nich dva lze označit jako invazní.

Na tomto místě bychom rádi upozornili na matoucí označení nejnižších kategorií v současném červeném seznamu pavouků (ŘEZÁČ et al. 2015). Pro mizející druhy zde bylo použito označení LC (least concern, ve smyslu téměř ohrožený), pro druhy nemizející nebo naopak stále hojnější bylo použito označení ES (ecologically sustainable, ve smyslu není ohrožený). Tato označení však nejsou v souladu s mezinárodně používaným názvoslovím IUCN. Abychom toto názvosloví sjednotili, používáme zde pro nejnižší kategorii mizejících druhů označení NT (near threatened, téměř ohrožený) a pro druhy, které neustupují, označení LC (least concern, není ohrožený) (Tab. 1).

Aby bylo možné použít pro případné hodnocení jakéhokoliv souboru druhů jednotné charakteristiky, uvádíme v tab. 2 tytéž údaje, jaké jsou uvedeny v katalogu a v prvním dodatku. V tab. 2 uvádíme tyto charakteristiky: původnost stanoviště, fytogeografická oblast, stratum, vlhkostní a světelné poměry stanoviště, stupeň ohrožení, heslovitě obývané biotopy, geografické rozšíření a okolnosti objevení se druhu u nás. U druhů, které se vyskytují pouze synantropně, neuvádíme charakteristiky fytogeografické oblasti, vlhkosti a světla.

V tab. 2 sice uvádíme nálezy *Loxosceles rufescens* a *Tegenaria parietina*, ale tyto druhy nelze počítat do fauny České republiky, neboť byli doposud zaznamenáni pouze zavlečení jednotlivci, nikoli rozmnožující se populace. Další údaje o všech druzích naší arachnofauny, jako třeba počet obsazených faunistických kvadrátů, rozsah nadmořských výšek nálezů nebo prvnález, jsou dle aktuálních údajů k nalezení na stránkách České arachnologické společnosti*.

Vlastimil Růžička & Milan Řezáč

- BUCHAR J. & RŮŽIČKA V. 2002: *Catalogue of spiders of the Czech Republic*. Peres, Praha, 351 pp.
- HEJDA R., FARKAČ J. & CHOBOT K. 2017: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. *Příroda, Praha* **36**: 1–612.
- KŮRKA A., ŘEZÁČ M., MACEK R. & DOLANSKÝ J. 2015: *Pavouci České republiky*. Academia, Praha, 623 pp.
- MILLER F. 1971: *Řád Pavouci – Araneida*. In DANIEL M. & ČERNÝ V. (eds), *Klíč zvířeny ČSSR IV*. ČSAV, Praha, pp. 51–306.
- RŮŽIČKA V. & BUCHAR J. 2008: Dodatek ke katalogu pavouků České republiky 2001–2007. *Sborník Oblastního muzea v Mostě, řada přírodovědná* **29–30** [2007/2008]: 3–32.
- ŘEZÁČ M., KŮRKA A., RŮŽIČKA V. & HENEBERG P. 2015: Red List of Czech spiders: 3rd edition, adjusted according to evidence-based national conservation priorities. *Biologia* **70**: 645–666.
- ŘEZÁČ M., RŮŽIČKA V., HULA V., DOLANSKÝ J., MACHAČ O. & ROUŠAR A. 2021: Spiders newly observed in Czechia in recent years – overlooked or invasive species? *BioInvasions Records* **10** (3): 555–566.
- * <https://www.arachnology.cz/>

Tab. 1: Jména kategorií červeného seznamu použitá v různých pracích relevantních v české arachnologii.

IUCN	ŘEZÁČ <i>et al.</i> (2015)	RŮŽIČKA & ŘEZÁČ (2022)	HEJDA <i>et al.</i> (2017)	KŮRKA <i>et al.</i> (2015)
Extinct (EX)	Regionally extinct (RE)	Regionally extinct (RE)	Vyhynulý	Nezvěstný
Critically endangered (CR)	Critically endangered (CR)	Critically endangered (CR)	Kriticky ohrožený	Kriticky ohrožený
Endangered (E)	Endangered (E)	Endangered (E)	Ohrožený	Silně ohrožený
Vulnerable (VU)	Vulnerable (VU)	Vulnerable (VU)	Zranitelný	Ohrožený
Near threatened (NT)	Least concern (LC)	Near threatened (NT)	Téměř ohrožený	Téměř ohrožený
Least concern (LC)	Ecologically sustainable (ES)	Least concern (LC)	Málo dotčený	Není ohrožený

Tab. 2: Orig. – Originality of habitat: c – climax, s-n – semi-natural, d – disturbed, a – artificial. Phyto. – Phytogeographic district: T – Thermophyticum, M – Mesophyticum, O – Oreophyticum. Stratum: U – underground, G – ground layer, V – vertical surfaces, H – herb layer, S – shrub layer, T – tree trunks, C – canopies. Humidity: vd – very dry, d – dry, s-h – semi-humid, h – humid, vh – very humid. Light: o – open, s-o – semi-open, ps – partly shaded, shaded – shaded, d – dark. Red list categories: CR – critically endangered, EN – endangered, VU – vulnerable, NT – near threatened, LC – least concern. The basic values are printed in medium font, the markedly preferred values are printed in bold, and some marginal, but not negligible values, are in parentheses. For explanation see BUCHAR & RŮŽIČKA (2002).

Family/Species	Orig.	Phyto.	Stratum	Humidity	Light	Red list	Habitat	Distribution	Okolnosti nálezů
Agelenidae									
<i>Tegenaria parietina</i>	a	–	V	–	–	–	buildings	Warm parts of Europe, North Africa and Central Asia	particular individuals introduced to heated buildings
Araneidae									
<i>Larinia elegans</i>	s-n	T	H	vh	o	LC	wetlands	Steppe zone of the Palaearctic region, only in Pannonia (E Austria, SE Czechia, Hungary) in Europe	expanding thermophilic species
<i>Leviellus thorelli</i>	c	T	T	d	ps	EN	oaks	Central Europe, the Balkans and Italy	expanding thermophilic species
<i>Neoscona adianta</i>	s-n	T	H	d	o	LC	meadows	Palaearctic region	expanding thermophilic species
Clubionidae									
<i>Parrhoclubiona leucaspis</i>	c	T	T, C	d	s-o	NT	forest edges	North Africa and Western Europe	autochtonous, newly distinguished
Dictynidae									
<i>Emblyna brevidens</i>	s-n	T	V	d	s-o	LC	wetlands	Central Europe, the Balkans, Italy, and Finland	expanding thermophilic species

Family/Species	Orig.	Phyto.	Stratum	Humidity	Light	Red list	Habitat	Distribution	Okolnosti náležü
Eresidae									
<i>Eresus hermani</i> *	c	T	G	vd	o	CR	rock steppes	South-eastern and Central Europe	autochtonous
Gnaphosidae									
<i>Gnaphosa modestior</i>	c, s-n, d	T	G	d	o, s-o	LC	rock steppes	Southern Europe and Pannonia	expanding thermophilic species
<i>Micaria micans</i>	c, s-n	T, M	G	d	o, s-o	NT	rock steppes	Relatively warm parts of the Palaearctic region	autochtonous, newly distinguished
<i>Zelotes mundus</i>	c	T	G	vd	o	CR	forest edges	Palaearctic species with a distribution across the basins of the Eurasian steppe belt	autochtonous
Hahniidae									
<i>Iberina candida</i>	c	T	G	d	o, s-o	EN	rock steppes, forest steppes	Mediterranean and Central Europe	autochtonous
<i>Iberina microphthalma</i>	c	T	U	d, s-h	o, s-o, ps	VU	underground	Europe from England to Hungary	autochtonous
Linyphiidae									
<i>Caviphantes saxetorum</i>	c	M	G	vh	s	EN	gravel banks	Central and Northern Europe, possibly recent expansion to the east; introduced to Oregon, USA	autochtonous
<i>Centromerus piccolo</i>	c	T	U	d, s-h	o, s-o, ps	EN	underground	Germany, Czechia	autochtonous
<i>Collinsia inerrans</i>	s-n, d	T	G	d, s-h	o, s-o	LC	meadows	Palaearctic species, expanding in Europe	expanding thermophilic species
<i>Erigone autumnalis</i>	s-n	M	G	d, s-h	o, s-o	LC	meadows, shrubs	Native to North America, introduced to Europe	invasive

Family/Species	Orig.	Phyto.	Stratum	Humidity	Light	Red list	Habitat	Distribution	Okolnosti náležü
<i>Erigone cristatopalpus</i>	c	O	G	s-h	o, s-o	CR	subalpine zone	Holarctic; European mountain ranges: the Alps, The High Tatra Mountains, Giant Mountains and Hrubý Jeseník Mountains	autochtonous
<i>Mermessus trilobatus</i>	c, s-n, d	T, M, O	G	d, s-h, h	o, s-o, ps	LC	meadows, wetlands, fields	North American, invasive in Europe	invasive
<i>Oreonetides quadridentatus</i>	s-n	M	U	h	s	VU	underground	Central Europe	autochtonous
<i>Palliduphantes ericaeus</i>	c	O	G	vh	ps	EN	wetlands	Western Palaearctic, Atlantic parts of Europe, southern border of distribution in Czechia	autochtonous
<i>Piniphantes pinicola</i>	c	M	G	h	s	EN	scree forests	Western Palaearctic, Europe except for the northern parts	autochtonous
<i>Sintula spiniger</i>	s-n	T	G	d	s-o	LC	meadows, fields	Western Palaearctic, south-eastern parts of Central Europe and the Balkans	expanding thermophilic species
<i>Tapinocyba pallens</i>	c, s-n	M	G	d	ps	LC	scree, spoil heaps	Western Palaearctic, only western Czechia	autochtonous
Lycosidae									
<i>Pardosa nebulosa</i>	s-n	T	G	vh	o	EN	wetlands	Palaearctic, south-eastern Europe	expanding thermophilic species
<i>Pardosa tenuipes</i>	c	M	G	vh	o	EN	meadows, wetlands	Western Europe	autochtonous

Family/Species	Orig.	Phyto.	Stratum	Humidity	Light	Red list	Habitat	Distribution	Okolnosti nálezů
Nesticidae									
<i>Nesticella mogera</i>	a	-	V	-	-	LC	buildings	Southeast Asian species, introduced to several European countries	introduced to heated buildings, no expansion
Ochyroceratidae									
<i>Theatima minutissima</i>	a	-	G	-	-	LC	buildings	Tropical Asia, introduced to two European countries: Germany and Czechia	introduced to heated buildings, no expansion
Oonopidae									
<i>Cortestina thaleri</i>	s-n	-	T	-	-	LC	parks	Introduced to Europe (Italy, Austria, Czechia), area of origin unknown	expanding thermophilic species
<i>Heteroonops spinimanus</i>	a	-	G	-	-	LC	buildings	Central American species, introduced to two European countries: Germany and Czechia	introduced to heated buildings, no expansion
Philodromidae									
<i>Philodromus buxi</i>	s-n	T, M	T, C	d	ps	LC	parks	Palaearctic	expanding thermophilic species
<i>Thanatus vulgaris</i>	a	-	G	-	-	LC	buildings	Native to southern Europe, introduced to more northern countries	introduced to heated buildings, no expansion
Pholcidae									
<i>Holocnemus pluchei</i>	a	-	V	-	-	LC	buildings	Mediterranean species introduced to northern parts of Europe	introduced to heated buildings, expanding
<i>Modisimus culicinus</i>	a	-	V	-	-	LC	buildings	South American species, introduced to two European countries (Czechia, Germany)	introduced to heated buildings, no expansion

Family/Species	Orig.	Phyto.	Stratum	Humidity	Light	Red list	Habitat	Distribution	Okolnosti nálezů
<i>Pholcus alticeps</i>	a	-	V	-	-	LC	buildings	Central Asian, introduced to Central Europe	introduced to heated buildings, expanding
<i>Physocyclus globosus</i>	a	-	V	-	-	LC	buildings	North American species introduced to several continents, including Europe (Czechia)	introduced to heated buildings, no expansion
<i>Psilochorus simoni</i>	a	-	G	-	-	LC	buildings	Native to the western USA, introduced to many European countries	introduced to heated buildings, expanding
Salticidae									
<i>Heliophanus simplex</i>	c	T	G	d	o	NT	meadows	South-eastern and Central Europe	expanding thermophilic species
<i>Yllenus arenarius</i>	c	T	G	vd	o	CR	sand dunes	Central and Eastern Europe	autochthonous
Sicariidae									
<i>Loxosceles rufescens</i>	a	-	G	-	-	LC	buildings	Mediterranean to Iran	particular individuals introduced to heated buildings
Theridiidae									
<i>Coleosoma floridanum</i>	a	-	V	-	-	LC	buildings	Tropical American species, introduced to several European countries	introduced to heated buildings, no expansion
<i>Enoplognatha bryjai</i>	c	T	H	vh	s-o	CR	wetlands	Pannonian region	autochthonous
<i>Steatoda nobilis</i>	a	-	V	-	-	LC	buildings	Originally Macaronesia, introduced to western Europe	introduced to heated buildings, no expansion
<i>Steatoda paykulliana</i>	a	-	V	-	-	LC	buildings	Mediterranean and central Asia, introduced to central Europe	introduced to heated buildings, no expansion

Family/Species	Orig.	Phyto.	Stratum	Humidity	Light	Red list	Habitat	Distribution	Okolnosti nálezů
<i>Theridion cinereum</i>	s-n	T	G, V	d	o	LC	rock steppes	Western Palearctic species, South-eastern and Central Europe	expanding thermophilic species
<i>Theridion hannoniae</i>	s-n	T	V	vd	o	LC	rocks	Mediterranean and Western Europe	expanding thermophilic species
Trachelidae									
<i>Paratrachelas maculatus</i>	a	–	G	–	–	LC	buildings	Northern Mediterranean, introduced to Central Europe	introduced to heated buildings, no expansion
Zodariidae									
<i>Zodarion ohridense</i>	s-n	T	G	d	s-o	LC	rocks	Balkan Peninsula, isolated site in Czechia	introduced to natural habitats, no expansion

* pro „stepníka pálavského“ by bylo možné použít hned dvě starší jména, *Eresus fulvus* a *Eresus illustris*, obě jsou momentálně omylem v synonymech *E. kollari*, *E. hermani* je v pořadí až třetí, avšak nyní platný

Česká jména nových druhů pavouků (druhy, které dosud neměly české jméno)

Centromerus piccolo – plachetnatka malinká
Eresus flavus – stepník pálavský
Erigone autumnalis – pavučenka podzimní
Heteroonops spinimanus – vzokan trnomakadlý
Nesticella mogera – temnomil krtčí
Philodromus buxi – listovník zimostrázový
Theotima minutissima – ochyrocera nejmenší

13

FAUNISTIKA

Jak je to s prvnálezem křížáka *Neoscona adianta* v Česku?

V červenci 2015 nás Ondra Machač vybídl k pátrání po tehdy dosud u nás nenalezeném křížákově vlnovkovém (*Neoscona adianta*), kterého Ondra pozoroval v hojném počtu nedaleko českých hranic v CHKO Záhorie (MACHAČ 2015). Pár let na to, v polovině června 2020, sám Ondra nasmykal mladé jedince poblíž Vátých Písků. Nedlouho poté byl potvrzen i výskyt dospělců u Soboněk a již zmíněných Vátých písků. (RÜCKL *et al.* 2020). Od Milana Řezáče se mi dostal do ruky materiál z let 2017–2020 z několika málo lokalit. Jednou z nich byla lokalita Pánov u Hodonína, která skrývala pár vzácných a dosti zajímavých druhů, jako například skákavku *Heliophanus lineiventris*, běžníka *Psammittis ninnii*, snovačku *Euryopis saukea*, pak křížáka *Uloborus walckenaerius* a také právě křížáka *Neoscona adianta*.

V materiálu nasbíraným pomocí smýkání, necelých 8 km od Soboněk, se objevili tři samci (obr.) a jedna samice, a to v datech 18.8.2017, 17.6.2018 a 7.8.2020. Jako první nález druhu pro Českou republiku by tedy měl být správně veden ten ze srpna 2017. Kdo ví, kdy se křížák vlnovkový na naše území dostal, popřípadě jak dlouho byl přelížen.

Podrobnější informace o sběru jedinců *Neoscona adianta*:

1 ♀, Pánov, 18.8.2017, 3. odběr, smyk RT1; 1 ♂, Pánov, 17.6.2018, 2. odběr, smyk VP3; 1 ♂, Pánov, 17.6.2018, 2. odběr, smyk RT4; 1 ♂, Pánov, 7.8.2020, 4. odběr, smyk VP4.

Viktor Střeščík

RÜCKL K., ŠICH R. & BENEŠ P. 2020: Křížák vlnovkový – další nový druh křížáka pro Českou republiku.

Pavouk 49: 5–9.

MACHAČ O. 2015: Křížák *Neoscona adianta* za humny! *Pavouk* 38: 6–7.

Obr.: Pravé makadlo (vlevo) a habitus (vpravo) samce *N. adianta* z roku 2017 (foto V. Střeščík)

14

Jak jsem přišel k výjimečnému nálezu

Vše začalo tím, když mně P. Krásenský oznámil, že na xerothermní lokalitě u řeky Ohře blízko Žatce zjistil sklípkánka *Atypus muralis* Bertkau, 1890. Tak toho chci také najít. Ale to bych musel mít pozorovací schopnost Pavla. Takže nic. Sedím na svahu (obr. 1) a asi toho nechám, zvednu se, udělám pár kroků a hle: nějaký uhlazený kulatý otvor (obr. 2), zkusím provokaci pinzetou a něco si to nenechalo líbit. Ale sklípkánek to není. Nakonec, i když mi to bylo líto, skončil v epruvetě. *Alopecosa*? Na zbarvení moc nedám, tak pod mikroskop, epigyne-vulva a je to ♀ *Alopecosa sulzeri* (Pavesi, 1873). Ohrožený a vzácný druh, pod Krušnými horami první lokalita.

Ale to jsem ještě nevěděl, jaké překvapení mě čeká pod mikroskopem, protože kousek od nory utíkal malý černý pavouček. Rychle chytit a do epruvety (mimochodem, darované od V. Bryji – a veliká spokojenost). Takže: Načernalý, na zadečku bílé tečky, tak je to *Ipa keyserlingi* (Ausserer, 1867) – hojná na nedalekém Želinském meandru. Pro jistotu prohlédnout epigynu. Je nějaká jiná, trochu nečitelná, proto je vhodné ji přemístit do 10% NaOH. A veliký údiv, epigyne-vulva odpovídá druhu *Ipa terrenus* (L. Koch, 1879)*. Kriticky ohrožený a velmi vzácný druh známý ze tří lokalit na jižní Moravě a jedné lokality ve východních Čechách**. Poněvadž jsem nenašel žádné fotografické zobrazení, tak jsem se pokusil udělat mikrosnímky epigyne druhu *Ipa terrenus* a zároveň je porovnat s epigynou druhu *Ipa keyserlingi* (obr. 3).

A poslední údiv ze sběracího dne 17.3.2022. To když jsem prohlížel ještě dva odchycené pavouky: malinký, černý – ♀ *Erigonoplus globipes* (L. Koch, 1872), silně ohrožený a vzácný pavouk, ale z této lokality jej už znám. A ten druhý? Sameček, ale který? Čeleď Liocranidae, rod *Scotina* se dvěma druhy: *Scotina celans* (Blackwall, 1841) a *Scotina palliardii* (L. Koch, 1881). V tomto případě nemá světlý, podélný, středový proužek na prosomě a má velmi tmavé články nohou, mimo stehena. Tak to by odpovídalo druhu *Scotina palliardii**. Ale daleko důležitější jsou znaky na pedipalpách. Náročné porovnávání pomocí nákresů, fotografií protože mám pouze tohoto samečka. Jsem přesvědčen, že se jedná o druh *Scotina palliardii*, ale jistotu budu mít, až získám další jedince. To by znamenalo, že pod Krušnými horami, v příkopové propadlině, se vyskytuje další ohrožený a vzácný druh.

Antonín Roušar

* <https://arachno.piwigo.com/>

* <https://araneae.nmbe.ch/>

* <https://wiki.arages.de/>

* <https://wsc.nmbe.ch/>

* <https://www.arachnology.cz/>

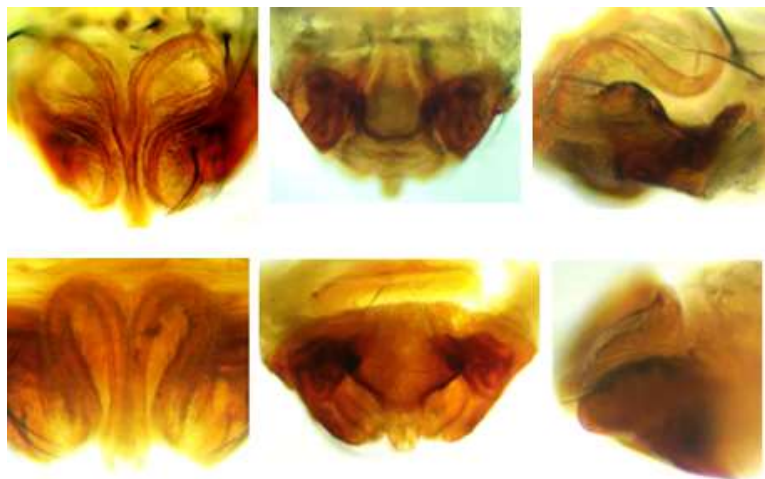
** <https://arachnology.cz/rad/araneae-1.html>

Obr. 1: Biotop nálezu druhů *Alopecosa sulzeri*, *Erigonoplus globipes* a *Ipa terrenus* (foto A. Roušar)

Obr. 2: Nora slídáka *Alopecosa sulzeri* (foto A. Roušar)

Obr. 3: Porovnání epigyne/vulvy, nahoře *Ipa terrenus*, dole *Ipa keyserlingi* (foto A. Roušar)

***Drassyllus vinealis* (Kulczyński (1897) a *Erigonoplus foveatus* (Dahl, 1912) na svahu u řeky Ohře**

Na xerothermním svahu (teplomilná doubrava s trávničky) na levé straně řeky Ohře na Žatecku (obr. 1) jsem 21. května 2022 prosíval kolem trsů rostlé vegetace, včetně opadanky. Opět veliké překvapení. Nejdříve to byla samička druhu *Drassyllus vinealis**, který patří k velmi vzácným a kriticky ohroženým druhům. Podle databáze České arachnologické společnosti** byl zjištěn pouze na dvou lokalitách na jižní Moravě a na dvou lokalitách v Českém středohoří. Lokalitu u řeky Ohře na Žatecku lze považovat za nejzápadnější výskyt tohoto palearktického druhu. Epigyne oproti ostatním zástupcům rodu má typickou strukturu (obr. 2). A potom "dvě černé samičky a jeden černý sameček se světle žlutými končetinami" – *Erigonoplus foveatus**. Pedipalpus i epigyne (obr. 3) také velice tmavé. Taktéž velmi vzácný a kriticky ohrožený druh. Doposud jsou známy pouze tři samci z jediné lokality na jižní Moravě**. Je pozoruhodné, že se na lokalitě u Ohře i na stejném stanovišti vyskytuje i příbuzný druh *Erigonoplus globipes* (L. Koch, 1872).

Antonín Roušar

* <https://arachno.piwigo.com/>

* <https://araneae.nmbe.ch/>

* <https://wiki.arages.de/>

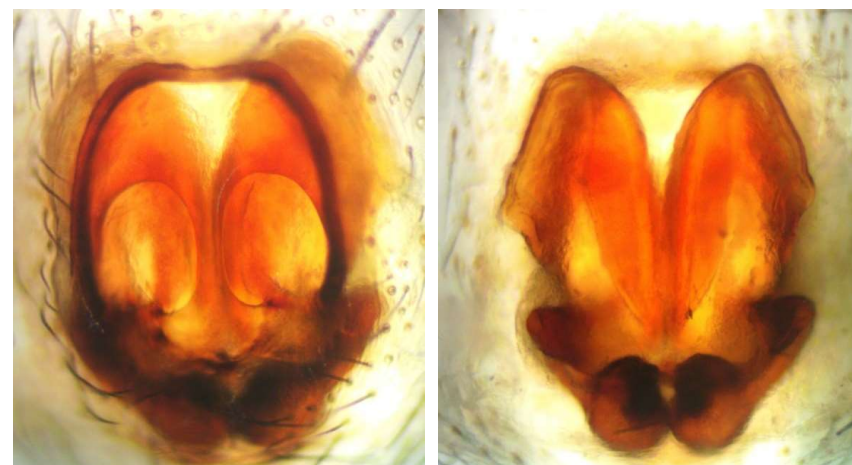
* <https://wsc.nmbe.ch/>

* <https://www.arachnology.cz/>

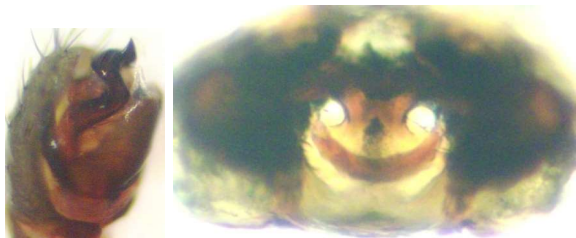
** <https://arachnology.cz/rad/araneae-1.html>

Obr. 1: Lokalita *Drassyllus vinealis* a *Erigonoplus foveatus* na svahu u řeky Ohře (foto A. Roušar)

Obr. 2: Epigyne *Drassyllus vinealis*, ventrální pohled a dorzální pohled (foto A. Roušar)

Obr. 3: Pedipalpus a vulva *Erigonoplus foveatus* (foto A. Roušar)

Pazora slíďákovitá opět v České republice

Zoropsis spinimana in the Czech Republic. Due to repeated records of *Zoropsis spinimana*, including a pregnant female, we incorporate the family Zoropsidae and *Z. spinimana* into the checklist of spiders of Czechia.

Před třemi lety nás DOLEJŠ & PRUDEK (2019) informovali o nálezů pazory slíďákovité (*Zoropsis spinimana*) z areálu autoservisu v Brně. Protože v ČR šlo o první setkání s tímto expanzivním pavoukem bez průkazu trvale žijící populace, nebyl o něj seznam naší arachnofauny rozšířen. Druhým nálezem pazory slíďákovité u nás se může chlubit Kamila Voráčková, kterou 24.10.2021 v bytě v pražské Liboci překvapila dospělá samice. Kamila s dvěma dcerkami začaly pavoučí chovat v zavařovací sklenici. 28.11. byla pazora přistižena při stavbě kokonu (obr. 1). 12.12. samice uhynula, načež jsem si pro ni přijel a bezpečně uložil do ampulky s ethanolem. Pod binokulárním mikroskopem byla následně determinace ověřena. 26.12. začínala vylézat ven z kokonu mláďata (obr. 2). Několik z nich (aktuálně před uzavírkou tohoto čísla *Pavouka* subadultní jedinci) je dochováváno u mě (obr. 3) i u nálezkyně. O nálezů další pazory nás informovala Helena Rothová, k níž se dostala fotografie ze 14.3.2022 od Jana Nepaly, stejně jako v případě prvního nálezů z Brna. *Zoropsis spinimana* je původně mediteránním druhem žijícím v borových lesích pod kameny a kůrou. Nyní, zřejmě s rozvojem dopravy a oteplováním klimatu, expanduje a vyskytuje se synantropně (THALER & KNOFLACH 1998, HÄNGGI & BOLZERN 2006). Ku příkladu na facebookových pavoučích fórech Německa jsou příspěvky týkající se *Zoropsis spinimana* poměrně časté. Vzhledem k výskytu ve všech okolních státech kromě Polska* a opakovaných nálezů navýšme seznam českých pavouků o jednu čeleď a jeden druh – Zoropsidae (pazorovití) a *Zoropsis spinimana*.

Kryštof Rückl

DOLEJŠ P. & PRUDEK M. 2019: *Zoropsis spinimana* v České republice. *Pavouk* 46: 5.
HÄNGGI A. & BOLZERN A. 2006: *Zoropsis spinimana* (Araneae: Zoropsidae) neu für
Deutschland. *Arachnol. Mitt.* 32: 8–10.

THALER K. & KNOFLACH B. 1998: *Zoropsis spinimana* (Dufour), eine für Österreich neue Adventivart
(Araneae, Zoropsidae). *Ber. nat.-med. Verein Innsbruck* 85: 173–185.

* <https://www.araneae.nmbe.ch>

Obr. 1: Samice *Zoropsis spinimana* při stavbě kokonu (foto K. Voráčková)

Obr. 2: Mláďata *Z. spinimana* čerstvě vylezlá z kokonu (foto K. Voráčková)

Obr. 3: Mládě *Z. spinimana* z odchovu (foto K. Rückl)

Mravenci na vláknech

Šplhat pavouka vzhůru po vlákně jste všichni pozorovali už asi mnohokrát. O skvělé zdatnosti Vlastíka Růžičky ve šplhu po laně víme my čtenáři tohoto zpravodaje také dobře. Ale je zajímavé, že šplhat po vláknech zvládají docela obstojně i mravenci.

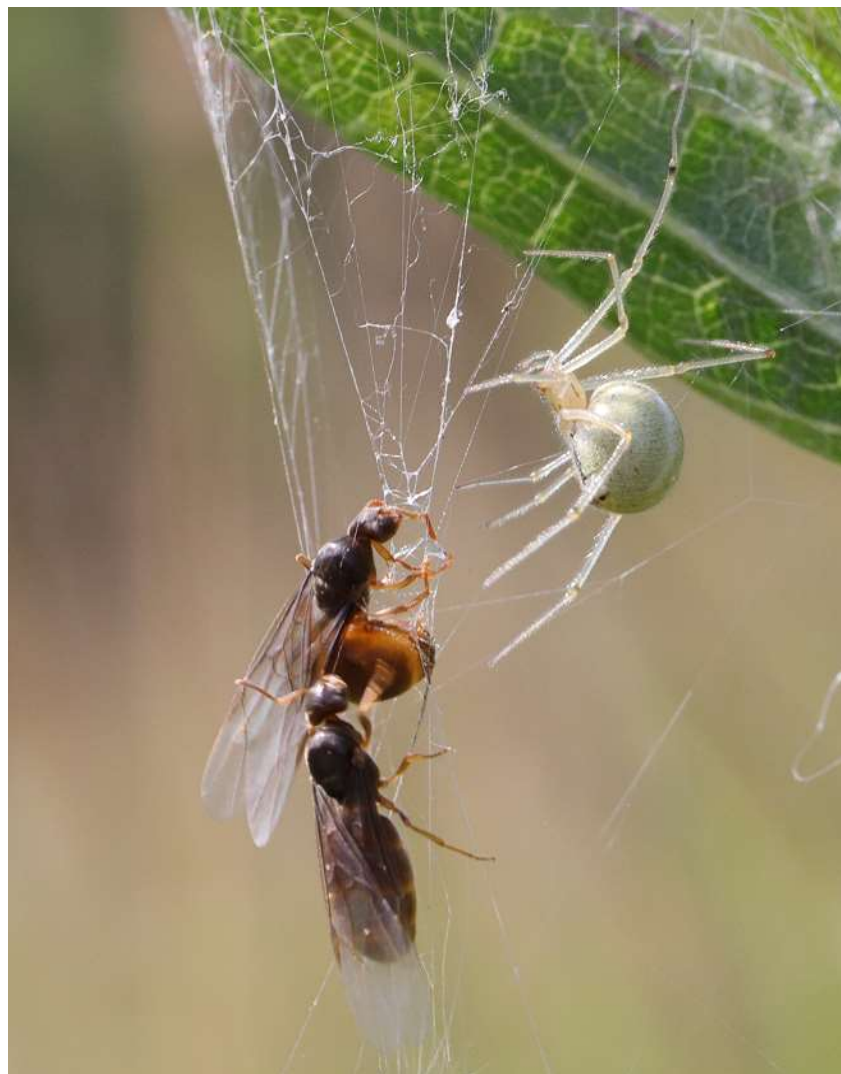
Na konci července minulého roku první autor u obce Šachov nedaleko Borohrádku v prostoru po těžbě slínovce našel mraveniště, kde právě probíhalo rojení mravenců. Množství okřídlených jedinců se zde čile pohybovalo po zemi a okolní vegetaci. Na rostlině blízko mraveniště měla svou síť samice snovačky oválné *Enoplognatha ovata*. Ze spodní části vedlo směrem k síti několik blízko sebe tažených paralelních vláken. Mravenci, kteří se zatoulali do těchto míst, je bez váhání využili na cestu vzhůru (obr. 1). Bylo zajímavé pozorovat, jak hbitě si při tom počínají, přestože jejich chodidla k chůzi po vláknech jistě nijak speciálně přizpůsobena nejsou!

Obr. 1: Mravenec šplhající po síti snovačky (foto J. Dolanský)

Ve chvíli, kdy se mravenec dostal do lapací části sítě, snovačka jej napadla jako běžnou kořist (obr. 2). Ještě než jej stačila dostatečně spoutat (obr. 3), již tam po vláknech došplhal jeho soukmenovec. Pavučinová vlákna mravenci zjevně nevnímali jako varování před přítomností nebezpečného predátora. Podle fotografií se patrně jedná o mravence druhu *Lasius flavus*, kteří žijí většinu života pod zemí. Na povrchu se běžně pohybují právě jen při rojení, a nejspíš proto se sítím pavouků náležitě vyhýbat neumí.

Jan Dolanský a Pavel Pech

Obr. 2: V lapacích vláknech na šplhající mravence už číhá snovačka...

Obr. 3: ...která je s povděkem přijímá za kořist (foto J. Dolanský)

Hrabalky (Pompilidae) – specialisté na lov pavouků X: rod *Priocnemis*

U nás vůbec nejpočetněji zastoupený rod (celkem 23 druhů). Dělí se na dva podrody: časně jarní *Umbripennis* (přezimují dospělci) a letní *Priocnemis* (přezimují předkukly). Druhy jsou si navzájem podobné, malé i větších rozměrů (4–18 mm). Zbarvení těla je černé, zadeček z poloviny červený. Jen v případě dvou druhů samic a u samců některých druhů je zbarvení celé černé. Imaga se živí nektarem z plochých květů (prýšcovité, mířkovité) a medovicí mšic. Samice zakládají hnízda v přirozených dutinách, nebo pomocí kusadel vyhrabávají nory. Mohou být mono- až bivoltinní (MACEK *et al.* 2010). Informace o bionomii a hostitelských pavoucích u některých druhů chybí.

Hrabalka jarní (*Priocnemis pertubator*). Naše nejhojnější hrabalka, 9–16 mm velká. Objevuje se již v dubnu ve světlých listnatých lesích. Vystupuje i do hor. Při vyrušení neodlétá, ale ukrývá se pod suché listy. Samice loví slíďáky, skálovky a běžníky (BOGUSCH *et al.* 2007).

Hrabalka (*Priocnemis enslini*). Největší zástupce rodu, samice 12–18 mm velká. Vyskytuje se v suchých a teplých křovinatých lesích. Samice dobře létá, loví pravděpodobně pavouky rodu *Alopecosa*. V České republice poměrně vzácný druh (BOGUSCH & STRAKA 2017).

Hrabalka (*Priocnemis exaltata*). Druh patřící do skupiny *Priocnemis*. Samice má dlouhá tykadla a charakteristickou světlou skvrnu na konci předních křídel. Preferuje vlhčí lesnaté oblasti. Zakládá hnízda v opuštěných norách svižníků a samotářských včel. Hostiteli jsou slíďáci (*Alopecosa*, *Trochosa*, *Arctosa*), lovčíci (*Dolomedes*), běžníci a skákavky. Hnízdním parazitem je pahrabalka *Ceropales maculata* (MACEK *et al.* 2010).

Jan Erhart

BOGUSCH P., STRAKA J. & KMENT P. (eds) 2007: Komentovaný seznam žahadlových blanokřídlých (Hymenoptera: Aculeata) České republiky a Slovenska. *Acta Entomol. Mus. Natil Pragae, Suppl.* 11: 300 pp.

BOGUSCH P. & STRAKA J. 2017: Vespoidea (vosy). In HEJDA R., FARKAČ J. & CHOBOU K. (eds), Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. *Příroda* 36: 270–276.

MACEK J., STRAKA J., BOGUSCH P., DVOŘÁK L., BEZDĚČKA P. & TYRNER P. 2010: *Blanokřídlí České republiky I.* Academia, Praha, 524 pp.

Obr. 1: Samice *Priocnemis pertubator* (foto J. Erhart)

Obr. 2: *Priocnemis exaltata* na okoličnatém květenství (foto J. Erhart)

Obr. 3: Samice hrabalky *Priocnemis fennica* sající hemolymfu ze zápředníka rodu *Clubiona* (foto J. Erhart)

BIBLIOGRAFIE

Česká bibliografie

Pavouci

- AUDY M., BOUDA T., BRUTHANS J. & RŮŽIČKA V. 2022: Albánské hypogenní jeskyně v oblasti termálních pramenů Vromoner na řece Sarandaporo (Hypogene caves in the Vromoner thermal springs area on the Sarandaporo River, Albania). *Speleofórum* **41**: 42–51 (in Czech, English summary).
- BARANOVIČOVÁ L. 2022. *Myrmecomorphy of Sepsis flies*. Bachelor thesis, Masaryk University, Brno, 77 pp.
- BEYDIZADA N., ŘEZÁČ M. & PEKÁR S. 2022: Use of conditional prey attack strategies in two generalist ground spider species. *Ethology* **128** (4): 351–357. DOI: 10.1111/eth.13268
- BIRKHOFFER K., DJOUDI EL A., SCHNERCH B. & MICHALCO R. 2022: Climatic conditions and functional traits affect spider diets in agricultural and non-agricultural habitats worldwide. *Ecography* **2022** (3; e06090): 1–12. DOI: 10.1111/ecog.06090
- CARDOSO P. & PEKÁR S. 2022: arakno – An R package for effective spider nomenclature, distribution and trait data retrieval. *J. Arachnol.* **50** (1): 30–32. DOI: 10.1636/JoA-S-21-024

- GLORIČKOVÁ N. & ŘEZÁČ M. 2022: Lethal concentrations of glyphosate-based herbicide on nymphs of agroecosystem spider predator *Phylloneta impressa* L. Koch 1881. *Chil. J. Agric. Res.* **82** (3): 407–411. DOI: 10.4067/S0718-58392022000300407
- KRAJČÍKOVÁ K. 2022: *Výzkum diverzity pavouků pro účely ochrany přírody. Spider diversity research for nature conservation purposes*. BSc. thesis, Charles University, Prague, 26 pp. (in Czech, English abstract)
- MACHAČ O., IVINSKIS P., RIMAŠAITĚ J., HORŇÁK O. & TUF I. H. 2022: In the shadow of cormorants: Succession of avian colony affects selected groups of ground dwelling predatory arthropods. *Forests* **13** (330): 1–13. DOI: 10.3390/f13020330
- MARTINKA M. 2022: *Trvalý lesný priesek ako bariéra pre pôdne článkonožce (The power line clearing as a barrier for soil arthropods)*. MSc. thesis, Palacky University Olomouc, 63 pp. (in Slovak, English abstract)
- MICHALCO R., BIRKHOFFER K. & PEKÁR S. 2022: Interaction between hunting strategy, habitat type and stratum drive intraguild predation and cannibalism. *Oikos* **2022** (3; e08662): 1–12. DOI: 10.1111/oik.08355
- MONTES DE OCA L., INDICATTI R. P., OPATOVA V., ALMEIDA M., PÉREZ-MILES F. & BOND J. E. 2022: Phylogenomic analysis, reclassification, and evolution of South American nemesioid burrowing mygalomorph spiders. *Mol. Phylogenet. Evol.* **168** (107377): 1–19. DOI: 10.1016/j.ympev.2021.107377.
- NIEDOBOVÁ J., OUŘEDNÍČKOVÁ J., KUDLÁČEK T. & SKALSKÝ M. 2022: Listový opad ovocných dřevin v sadech a jeho potenciál pro podporu biologické ochrany rostlin a biodiverzity. *Vědecké práce ovocnářské* **28** (1): 1–9
- NIEDOBOVÁ J., OUŘEDNÍČKOVÁ J., MICHALCO R. & SKALSKÝ M. 2022: The toxicity of the glyphosate herbicide for *Pardosa* spiders' predatory activity depends on the formulation of the glyphosate product. *Environ. Chem. Lett.* **20**: 983–990. DOI: 10.1007/s10311-022-01391-3
- ORTIZ D., PEKÁR S. & DIANAT M. 2022: Phylogenomics and loci dropout patterns of deeply diverged *Zodarion* ant-eating spiders suggest a high potential of RAD-seq for genus-level spider phylogenetics. *Cladistics* **38** (3): 320–334. DOI: 10.1111/cla.12493
- ORTIZ D., PETRÁKOVÁ DUŠÁTKOVÁ L. & PEKÁR S. 2022: Gut content metabarcoding of three widespread Iberian ant-eating spiders reveals specialisation on the same abundant harvester ants. *Ecol. Entomol.* **47** (3): 305–313. DOI: 10.1111/een.13114
- PEKÁR S. 2022: New drivers of the evolution of mimetic accuracy in Batesian ant-mimics: size, habitat and latitude. *J. Biogeogr.* **49** (1): 14–21. DOI: 10.1111/jbi.14283
- PEKÁR S., PETRÁKOVÁ DUŠÁTKOVÁ L., MACHÁČKOVÁ T., SLABÝ O., GARCÍA L. F. & HADDAD C. R. 2021: Gut-content analysis in four species, combined with comparative analysis of trophic traits, suggests an araneophagous habit for the entire family Palpimanidae (Araneae). *Org. Divers. Evol.* **22**: 265–274. DOI: 10.1007/s13127-021-00525-9
- PEKÁR S., WOLFF J. O., ČERNECKÁ L., BIRKHOFFER K., MAMMOLA S., LOWE E. C., FUKUSHIMA C. S., HERBERSTEIN M. E., KUČERA A., BUZZATTO B. A., DJOUDI EL A., DOMENECH M., ENCISO A. V., ESPEJO Y. M. G. P., FEBLES S., GARCÍA L. F., GONÇALVES-SOUZA T., ISAIA M., LAFAGE D., LÍZNAROVÁ E., MACÍAS-HERNÁNDEZ N., MAGALHÃES I., MALUMBRES-OLARTE J., MICHÁLEK O., MICHALIK P., MICHALCO R., MILANO F., MUNÉVAR A., NENTWIG W., NICOLOSI G., PAINTING C. J., PÉTILLON J., PIANO E., PRIVET K., RAMÍREZ M. J., RAMOS C., ŘEZÁČ M., RIDEL A., RŮŽIČKA V., SANTOS I., SENTENSKÁ L., WALKER L., WIERUCKA K., ZURITA G. A., CARDOSO P. 2021: The World Spider Trait database: a centralized global open repository for curated data on spider traits. *Database* **2021** (0; baab064): 1–10. DOI: 10.1093/database/baab064

- RŮŽIČKA V. 2022: A review of the spider genus *Iberina* (Hahniidae). *Zootaxa* **5133** (4): 555–566. DOI: 10.11646/zootaxa.5133.4.6
- ŘEZÁČ M. 2022: Slídák tečkovaný – mizející bubeník rašelinných lesů a Evropský pavouk roku 2022 (The drumming wolf spider – the disappearing drummer of peat forests and European spider of the year 2022). *Živa* **70** (3): 141–142 (in Czech, English summary).
- SHEFFER M. M., CORDELLIER M., FORMAN M., GREWOLDT M., HOFFMANN K., JENSEN K., KOTZ M., KRÁL J., KUSS A. W., LÍZNAROVÁ E. & UHL G. 2022: Identification of sex chromosomes using genomic and cytogenetic methods in a range-expanding spider, *Argiope bruennichi* (Araneae: Araneidae). *Biol. J. Linn. Soc.* **136** (3): 405–416. DOI: 10.1093/biolinnean/blac039
- ŠOLTYSOVÁ V. 2022: *Evoluce potravní specializace u běžníkovitých pavouků (Araneae: Thomisidae) (Evolution of prey specialisation in thomisid spiders (Araneae: Thomisidae))*. Master thesis, Masaryk University, Brno, 80 pp. (in English)
- SOMMER D., ŠUMPICH J., HANUS R. & LIŠKA J. 2021: Ivo Novák a Jan Žďárek čestnými členy České společnosti entomologické [Ivo Novák and Jan Žďárek as honorary members of Czech entomological societies]. *Živa* **69** (6): CLXXIX (in Czech).
- TŮMA M. 2022: *Potravní biologie stepníkovitých pavouků (Trophic ecology of velvet spiders)*. Bachelor thesis, Masaryk University, Brno, 46 pp. (in Czech, English abstract)
- VYMAZALOVÁ P., KOŠULIČ O., HAMŘÍK T., ŠIPOŠ J. & HÉDL R. 2022: Prosvětlování lesů jako návrat k tradičnímu výmladkovému hospodaření podporuje diverzitu epigeických druhů pavouků. Canopy thinnings as a return to the traditional coppicing supports the diversity of ground-dwelling spiders. *Zprávy lesnického výzkumu* **67** (2): 80–89 (in Czech, English abstract and summary)

Sekáči

- MACHAČ O., IVINSKIS P., RIMAŠAITĚ J., HORŇÁK O. & TUF I. H. 2022: In the shadow of cormorants: Succession of avian colony affects selected groups of ground dwelling predatory arthropods. *Forests* **13** (330): 1–13. DOI: 10.3390/f13020330
- MARTINKA M. 2022: *Trvalý lesný priesek ako bariéra pre pôdne článkonožce (The power line clearing as a barrier for soil arthropods)*. MSc. thesis, Palacky University Olomouc, 63 pp. (in Slovak, English abstract)

Štíři

- ŠTUNDLOVÁ J., ŠTÁHLAVSKÝ F., OPATOVA V., STUNDL J., KOVAŘÍK F., DOLEJŠ P. & ŠMÍD J. 2022: Molecular data do not support the traditional morphology-based groupings in the scorpion family Buthidae (Arachnida: Scorpiones). *Mol. Phylogenet. Evol.* **173** (107511): 1–5. DOI: 10.1016/j.ympev.2022.107511

Rožtoči

- VALENTOVÁ H. 2022: *Sledování přítomnosti patogenních mikroorganismů z klíšťat u ještěrek [Observation of occurrence of pathogenic microorganisms from castor bean ticks in lizards]*. BSc. thesis, Masaryk University, Brno, 48 pp. (in Czech, English abstract)

Pavoukovci

ROTHOVÁ H. 2022: Tajný život v podzemí aneb Adaptace terestrických členovců k životu v jeskyních (Secret life in underground: The adaptation of terrestrial arthropods to life in caves). *Živa* **70** (1): 30–33 (in Czech, English summary).

Britská bibliografie – The Newsletter 152 a 153

V loňském podzimním čísle zpravodaje se hned ve dvou článcích pokusil G. Oxford nastínit, jak by bylo možné případně odlišovat snovačky rodu *Parasteatoda* podle zbarvení. Zda by jeho metoda fungovala i u nás, je otázkou. Jarní číslo zpravodaje bylo věnované z větší části interním záležitostem BAS. Mně osobně ale zaujal článek o adaptéru, který lze upevnit k okuláru a fotit pomocí něho i značné detaily mobilním telefonem – užitečná věc!

AUSTIN S. 2021: The harvestman *Opilio canestrinii* eating a lycosid egg-sac. *Newsl. Br. arachnol. Soc.* **152**: 12.

FARR-COX F. 2022: Using a mobile phone to record microscope images. *Newsl. Br. arachnol. Soc.* **153**: 9.

JOCQUÉ R. 2021: Daddy longlegs (spider) eats daddy longlegs (harvestman). *Newsl. Br. arachnol. Soc.* **152**: 10–11.

LEGG G. 2021: A fossil pseudoscorpion in the making? *Newsl. Br. arachnol. Soc.* **152**: 4.

LISSNER J. 2022: A note on *Orchestina setosa* and *O. simoni* males (Oonopidae). *Newsl. Br. arachnol. Soc.* **153**: 2–4.

LOGUNOV D. & POPOVICI G. 2021: On two new non-native species of spiders (Araneae: Salticidae and Titanoecidae) from the United Kingdom. *Newsl. Br. arachnol. Soc.* **152**: 5–6.

OXFORD G. 2021: Identifying *Parasteatoda* and *Cryptachaea* species (Theridiidae) from ventral abdominal patterns. *Newsl. Br. arachnol. Soc.* **152**: 2–3.

OXFORD G. & PEWTRESS J. 2021: Populations of the labyrinth spider *Agelena labyrinthica* (Agelenidae), the green meshweb spider *Nigma walckenaeri* (Dictynidae), *Parasteatoda simulans* and *P. lunata* (Theridiidae) established in central Yorkshire. *Newsl. Br. arachnol. Soc.* **152**: 6–9.

SKINNER M. 2021: *Leiobunum limbatum* L. Koch, 1861 (Opiliones: Sclerosomatidae) records in Britain. *Newsl. Br. arachnol. Soc.* **152**: 12–13.

THORNHILL A. 2021: Attempted mating by different *Araneus* species. *Newsl. Br. arachnol. Soc.* **152**: 9–10.

WILSON R. 2022: Non-native arachnids recorded in Britain and Ireland. *Newsl. Br. arachnol. Soc.* **153**: 6–8.

Pokyny pro autory

Psaní textu

- **publikování:** zveřejnění článku ve zpravodaji *Pavouk* je považováno za jeho publikování; plánujete-li svůj příspěvek publikovat ještě v jiném (např. zahraničním) časopise, dodržujte následující pravidla:
 - buď zprávu pošlete do *Pavouka* až po řádném publikování v jiném časopise
 - nebo zprávu v *Pavoukovi* nedoplňujte obrázky ani anglickým překladem
- **odstavce:** oddělujte jedním stisknutím klávesy Enter (nikoliv několika úhozy mezeríku)
- **latinské jméno rodu a druhu:** pište *kurzívou*
- **datum:** 13.–27.10.2020 (s pomlčkou a bez mezer)
- **jméno autora příspěvku:** *kurzívou* a zarovnaní vpravo (nikoliv pomocí několika úhozů mezeríku nebo tabulátoru)
- **odkaz na obrázek:** (obr. 1)
 - je-li součástí textu jen jeden obrázek, odkaz být nemusí
- **popis obrázku:** **Obr. 1:** Co obrázek ukazuje (foto J. Příjmení)
 - je-li součástí textu jen jeden obrázek, číslo být nemusí
- **použití přejatého obrázku:** pouze se souhlasem původního autora nebo vydavatelství
- **anglický abstrakt:** povinný u taxonomických faunistických příspěvků významem přesahujících hranice ČR, u ostatních velmi žádoucí
 - vložit pod český nadpis
 - psát celý *kurzívou*, překlad názvu článku navíc **tučně**, latinská jména druhů normálním písmem

Citování

- **autor popisu taxonu:** Příjmení, rok
- **citace v textu:** PŘÍJMENÍ *et al.* rok (příjmení KAPITÁLKAMI, nikoliv VERZÁLKAMI)
- **citace článku:** PŘÍJMENÍ K. J. rok: Název článku. *Jm. čas. zkr. ročník* (číslo): od–do.
 - je-li název dvojjazyčně, použijte jen český ekvivalent
 - nepište podtituly časopisů (např. *Arachnology Letters*, *Zpravodaj ČAS* atp.)
 - DOI neuvádějte
- **citace knihy:** PŘÍJMENÍ K. J. & PŘÍJMENÍ K. J. rok: *Název knihy*. Vydavatel, město, počet stran pp.
- **citace internetových stránek:** do textu pomocí *, ** atd. a pod text rovnou odkaz

Květen, čas rozmnožování čelistnatky *Tetragnatha* sp. (foto J. Erhart)

I listovníků štíhlých (*Tibellus oblongus*) (foto J. Erhart)

Běžník mokřadní (*Xysticus ulmi*) s ulovenou muchnicí, PR Kačeni louka (foto P. Beneš)

Sekáči rodu *Leobunum* se rádi shlukují, tento shluk *L. limbatum* na fasádě kapličky pod hradem Bezděz čítal 17 dospělých samců a 39 samic (foto O. Machač)

Blízká setkání štírka rodu *Ephippiochthonius* a pancífníka na spodní straně kamene (foto O. Machač)

PAVOUK – Zpravodaj České arachnologické společnosti, číslo 52

Vydává: Česká arachnologická společnost, z. s.

Redakce: Ondřej Machač, Petr Dolejš, Jan Erhart

Adresa redakce: Bratrská 10, 750 02 Přerov

E-mail: machac.ondra@seznam.cz

ISSN: 1804-7254

Zpracováno v programu: Microsoft Word

Titulní strana:

Evropský pavouk roku 2022 – slíďák tečkovaný (*Hygrolycosa rubrofasciata*) (foto O. Machač)

Toto číslo vyšlo 8.7.2022